

1856-57.

1856-57.

Collection No 9

MUTINY PAPERS.

Pros. Serial Nos.

Files of SIRAJUL AKHBAR.

Vol. 12; no. 18; July 19, 1856.

Subject.

Papers about the Moghul Court at Delhi and select news from the DEHLI URDU AKHBAR.

Fols. 4; Size 12" x 7 1/4". (Printed).

Previous References.

Later References.

سراج الاخبار

جلد دوازدهم

من ابتدای جم شنبه شانزدهم ذی قعدة سنة ۱۲۰۰ هجری مطابق نوزدهم جولای ۱۸۸۲ م تا تمام آن

اخبار دربار جهان منظر خط سبجانی خلیفه الرحمانی فرزند خاندان

عالیشان کورکانی حراغ دو دمان کاندیشان صاحب نظرانی خلدلک

پیرماه کریمی بابک خان باز چوقاق اور دبا لهامی زمین

سنو سنو زمین مهر به طارینا قام سپهر نماند
که خیر و آفاق فریضه بگناه مودا نموده احترام
الدوله ببادر را شرف نفس شناسی دادند
بعد از آن معتمد الدوله ببادر و نظارت خان
و شمس الدوله بخت خان را فرزند الدوله
کتابان ولد علیخان و نجم الدوله محمد اسد
خان و میر علی ببادر و بنوه حاضر در بارگاه
آداب و کورنش مروض گنابند حضور
لامع النوسباده و مسند الی جمانی کردید
بعد استماع عزل طبع زاد خاص زبانی
سجبان دوران داخل ایوان مشهور بار
شدند بلاخط قطعه شقه والا اسمی امین الدوله

ببادر مقدمه رسیدانی اضافه بر کتبه
کوت قاسم و انچه پوری مع داخلای آن
تعدادی بکلیه و چهل و شش روبره اند
بهشت باسی فصل بریح شسته فصلی
سجل مبر خاص فرموده حکم اجرائی شد
دادند به بد پریش اداب و کورنش ببادر آن
ذیشان دانه های انبه لذیذ و خوشگوار
تقلید ببادر و امین الدوله ببادر خشیدند
نصف النهار شکام نعمت پرایی باید
طعام کشته قیلوله گاه ار استند بادی
ناز سبشین و دیگر اشغال عصر خواندند و هرگز
نهار از دیر... خواجگ نور افشان

شده و بجز او قسیم حاضرین پذیرفته
رونق افروز گاشانه اجلال گردیدند
شام گاه حسب معمول احترام الدوله به
رایا نمودند فقط

یوم یکشنبه سیدم وقعه

قبل از طلوع نیر مبادی نماز فرضیه و قنیه کرده
احترام الدوله بهادر را سعادت بخشیده
اداب و کورنش حاضرین در بار پذیرفته
عبده مومن شده که پیشتر حسب حکم نیر
چهره که حاضر است حضور انور در بر آمده
جانب دریا رونق افروز گشته و ملاحظه
پهتاشی شیر معروف شدند اولاً سگان
شکاری فیضان سرکاری بران حربی
بده میر فتحعلیخان شمشیر خارا شکافت
از نیام بر آورده جان صرشی زد که ببا
خیا تر بر انرا دو پاره خست خان ممدوم
مورد تحسین افزین شد حضور انور
بسانیه چنین دلوری روح دو شاله و
خطاب نصر الدوله سید تخیله بهوشایان

ماد و غضنفر خک بخشیدند بعد قبول نیر
شکر به داخل ایوان اقبال شدند و حاضرین
را مرضی کردند به پذیرش اداب و کورنش
انحیت بهادر و قلعه بهادر زبانی
جمعه را یحیی و جواد قلعه ساری نصف آنها
منگام نعمت مایه طعام گشته قبول گاه ارا
مادامی نماز ششین و دیگر اشغال بشین
عصر خوانند اخرین بهار به وقت زخصر
عده سواری و حضوری احترام الدوله بهادر
عوضی کلفر و نشان مشعر سپهر پیش تاریخ
نجم زبجه ملاحظه اقدس گذشت فرمودند
که قبل از غده الفحی تاریخ مذکور مناسب است

یوم دوشنبه سیدم وقعه

بنمود سفیده سحر فرضیه بگاده که اصرام
الدوله بهادر را بر نبض شناسی کاسیاب
کردند بعد از آن بدر بار جهان مار جلوه ارا
گشته اداب و کورنش حاضرین بلند تکلم
پذیرفته بعد ششیدن غول طمع نرا داخل
زبانی سحمان دوران داخل مابره گاه و الکلیت
بم الدوله

عرضی اهلکاران اشام مشورین سیدین بنور
 ادنی فصلی بیع ششم فصلی مواضعات رشت
 و کوروسی و با ستمه های صد در شقه خاص
 بنام محبت ببادر غازی اجرای قهقی تکلیف
 بنام کلکتر ساد و ضلع بابی بت بنا بر رود
 ارسال ادنی مواضع مذکور ملاحظه انور گشت
 فرمودند که بفراد اهلکاران مدوح شسته خاطر
 اسمی محبت ببادر غازی را باید بدین رسم
 اداب و کورنش بادران نامی نصفت
 النهار بنکام نعمت برسی باید طعم گشته
 قتلوه گاه اراستند بادای نماز شبین
 و دیگر اشغال دشین بصر خوانده اخرین بنار
 حاضرین در دولت را بوضعت نواخته
 احترام الدوله ببادر را باید فرمودند

یوم سه شنبه نوزدهم شعبان

بمردانی کار مبادر در احترام الدوله
 ببادر را بنص شناس فرمودند و اراکین
 بنامه بنام حاضر شده اداب و کورنش مودع
 کنان به سبب کونه سوختمی آب و نمک کارزار

استفراغ نمودند و تبرید مجوزه حکمت بنا
 نوشیده بر آمده بدیوان خاص
 جلوه افروز گشته در اسس جابوش
 و جانوران بر بند تصدق کرده بعد
 ایوان خاص را اراستند ملاحظه
 سه قطعه شقه و الا مرتبه دار لاش
 اسمی امین الدوله ببادر کلی بمقتضیت
 العبد اطمینانی بپو خان صوبه دار معین
 اطلاعنامه همیشه و دویمی در باب جابوش
 سهاگی التنا بیکم بموجب طلب محبت بنا
 بنارکس و سوختمی در باره طلب ادنی
 مواضعات رویت گکر دهمی مسجل مهر خا
 فرموده بنابر احوال غلام احمد خان
 سرخوکی کردید نصفت النهار بکام
 قد رسی آب بکمی خوش طعم نوشیده
 بقیلوه گاه استراحت داشته
 بادای نماز شبین و دیگر اشغال شبین
 حکمت بناه بار یافته تبرید مجوزه خود
 نوشت ایند و همین وقت سیف الدوله
 وکیل سلطانی سع جویون لال مشیر
 رسد امن الدوله ببادر حاضر گشته ادب گشت

مواد ساخت در خلوت جنری اختر
داشتند رحمت شدند کجا در آن عصر
آخرین نهار حاضرین در دولت را
برخصت نواختند فقط ...

یوم چهارشنبه شب بقعه

ساعت دوازده فریضه وقتی بود
احترام الدوله بهادر را بنقل شناس فرمودند
و او را به و کورنش حاضرین در باغ
تبریز نوشتن نمودند بلاخطه سه قطعه
و حسب الوضو امین الدوله بهادر را
سم نقل عوضی بهار عیال و کبیل سرکامینه
عدالت دیوانی دینجا ص لومضر اطلاع
منسوخ گردیدن دعوی نادر محل حکیم
تعدادی ده هزار روبه از حکمه صدرالصدور
و عود و خرجه کار برداران خلافت زینه
باطله و اسننه عالی عطای مبلغ صد و پنجاه
روبه زر مختارانه از بیگاه معنی و ارسال
اصل فارغ علی مبرسی حکیم مذکوره بسبب
عدم ادخال ان عدالت موصوفه و ...

مع ندوی مبلغ سه صد و چهل و هفت
روبه بابت ادنی ماه می ششده باغ صاحب
و سومی مع کاغذ زر مبلغ ست و دو رو به
چهار انده پاسی ادنی سو وضعات اسنوه
و سایده فرمودند که داخلجات ادنی نامرتبا
کرد نصف النهار هنگام نعمت برای
ماید طعام کشته قبله گاه اراستند با
نماز سپین و دیگر اشغال دشین عصر خوانند
آخرین نهار رو وقت حضور سی احترام الدوله
بهادر بهول نامه تصدی ادنی باغ صاحب
و سو وضعات اسوده و سایده از خزانه
و تحسبی وصول نموده بخزانة داخل نمود

یوم چهارشنبه شب بقعه

باقتاریا شیر با داد فریضه وقتی گذارده
الدوله بهادر را بنقل بنقل شناسی سایه
بلاخطه چهار قطعه شقه و الامرتبه دارالاش
اسمی امین الدوله بهادر کی در مقدمه
مبلغ سه صد و چهل و هفت رو به
چهار انده پنج ادنی ماه می باغ صاحب آباد

یوم جمعیت دومین

بادای سنن و فریضه یوم اودینه احترام اللہ
 بہادر را شرف بخش شناسی بخشیدہ
 و گواہ و کورنش اگر کین نہ رود اجاب
 پذیرفتہ مع عمدہ سواری و خص کردن
 و ملاحظہ دو قطعہ شرف والا اسمی امن اللہ
 بہادر کی بیاسنج و حسب العرض بہادر
 مدد مع مقدمہ استغاثہ باطلہ قلند بخش
 و بیوہ ساکنان قلعه کہنہ مع نقل عوضی
 نامبر دکان و نقل رو بکاری محکمہ شش حج
 بہادر و عوضی بہادران اندر سب و نقل برہ
 مشور قبول بودن قلعه کہنہ از قدیم الایام
 و نبودن حقت کسی دران بر عا یار
 و ساکنان انجا متضمن بہ بین ارشاد
 کہ اطہار قلند بخش و بیوہ سفندان را
 انقدومی خاص بر کز قابل قبول تصویر
 سازد و تمامی رعایای قلعه کہنہ بہ ہم
 و کوپال سنگہ از مستامران مذکور را
 مسعیان قلند بخش و غزہ چند کس بطریق

و دومی در بارہ رسید مبلغ ست و دو روپہ
 چہاراندہ و پامی باقیات اسودہ و بیوہ
 و سومی مقدمہ شرف العبد اطہار عیالے
 مرزا فیروز شاہ عرف مرزا سچلی و
 چہارمی در باب روانگی پروانہ بنابر
 واکدشت محصول دو ہزار سیان بزہ
 سب معمول برای مصارف قربانی
 عمدہ الضحی سچل مہر خاص نمودہ حکم
 اجرائی سرشتہ دادند یکہ ششتن اداب
 و کورنش اہمیت ہادر و قلند ہادر
 زبانی جمعہ را اہمیتی و جوہار قلند ہار
 ایامی دعا فرمودہ نصف النہار تکام
 نعمت برای طعام کشتہ قبولہ گاہ اہستہ
 بادای نماز شبین و دیگر اشتغال و بجز
 عصر خوانندہ اخرین نماز حضوری نورکا
 رکاب و عمدہ سواری متوجہ سیر
 و تفریح کشتہ سعادت فرمودند تکام
 شام داخل ایوان عود و قمرام شدہ
 حکمت بناہ را حسب معمول روزانیہ
 یاد فرمودند شہانگاہ حکم مدد
 و بودیات صادر نمودہ آرام فرمودند

۴ لہجہ رض حضور کے تونزک دربار متوجہ
سیر و اتہار از سبزہ نور کہہ کر دیدہ
مراحت بد و لتجانہ فرمودند بروقت
رونق افروزی ابوان خاص شہرام
الدولہ بہادر رزایا نمودند فقط -

وہلے اردو اخبار

اسکندریہ

دہان کے ایک چھٹی مرتبہ ۱۹ اسرار
مذہب دہلی کثرت سے واضح ہوتا ہے کہ وہ
دخانے کشیان جو کہ ڈاک ہا ہی نکلتا
کے لئے ماسور میں بہت جلد راہ دریا
کرتے ہیں اور درمیان ہندوستان اور
انگلستان کے سال بسال خبر میں زیادہ
جلد پوچھتے ہیں اور یہ امید بخوبی ہے کہ
میں اوس صحرا میں جو کہ درمیان قاترہ اور
سویز کے واقع ہے تعمیر رہی ختم ہوجے
اور اس صورت میں بعد از قریب ۱۰
مہینات مذکور میں ازراہ مصر باستانی
کشتہ میں طی ہوا کرے گی اور انگلستان میں ایک

خود ہنگامہ برپا کردہ اند کہ مسیحا
نہ گور قابل سنو امی و تدارک بھی خلافت
کوی بودہ اند و وہی مع نقل عوضی میر عدل
بہادر و مختار نامہ ہری مرزا کبیر جلال
بہادر و ضیہ سلطان بیکم بر کاغذ کتاب
مصدقہ رجبہ عدالت العالمہ سلطانے
و عوضی ہرے ماہ سلطان بیکم ہر جوا
وصول زر نہیں از خزائن دہلی بنا بر واکر
ترد کثیت بہادر بنا برس سبیل مہر خا
فرمودہ حوالہ غلام احمد خان سیر حوی
نمودہ بعد از رفتن ادا آب و کور شہ
بہادران نامی قطعہ واجب العوض
بہادر عوض مقدمہ موضع نہال علاقہ
والا منقطعہ ضلع بہار شہ مع نقل کیفیت
مختصیل دار ای و نقل حکم کلتر بہادر
مرتبہ شعر زوا زودی ترتیب کثرت
موضع مذکور ضیہ اندوز سطا کثرت
فرمودند کہ مذکور بسیار نہ نصف النہار
ہنگام نعمت بڑی طعام کشتہ قیوم
گاہ اراکستند نا و امی شہین و دیگر
اشغال پیشین عصر گذارند از خبر بنہار

مکین یعنی گروہ تجارتی واسطے بنانے
 سترک اینی کے بجز نہ مرنین بجز تو فر
 تک اور اسی طرح بصرہ تک اور وہاں
 سے ہندوستان تک کا فہ طیار کر کے
 جاری کیا ہو سواگر یہ تیرین تیرے
 نو اس سے مصر کو براہ صدمہ بوجھی گا اور
 پاشا ہی مصر کے آمدنے کم ہو جاوے
 دسویں تاریخ جون کے ڈاک خانہ کے ذریعہ
 سے یہ خبر اسی ہو کہ در میان انگلستان
 اور یونانینہ سسٹن علاوہ امریکہ کے ناچانے
 سے جہاں بجز امریکہ والوں نے مقام
 واشنگٹن سے مقرر کر مہین
 صاحب کو رخصت کر دیا ہو
 اہل نون انگلستان میں تجارت کرنے
 پر ہو۔ کر یہاں سے فوجین لہولت
 چلے جاتے ہیں اور سب اسکا یہ ہے
 کہ جہاں ذمگی قلت ہو اور جہازات نکلتا
 فوج سار دینہ کے لہجانے میں مصروف
 ہیں۔ مقام یومیو تیرہ ماہ لکل خالی
 ہو گیا ہو اور اہل روس کے سپرد کر دیا
 کر دیا گیا ہو۔ فوج انگریزی نے

واسطے روانگی کے طیار سے اور منتظر
 ہو بھنے جہازوں کے ہو
 کشتہ جہازوں سلاطین کے جو کہ واسطے
 فیصلہ سرحدات کے ضلع کربیبہ
 میں امور ہو ہی ہیں اونہوں نے اپنے
 کام شروع کر دیا ہو
 ابی بہت فوج فرانس اور سپاہ انگلستان
 قسطنطنہ اور اسکے نواح میں مقیم ہے
 اور نہ رست ہو
 جہاں مرس اور ترم صاحب سبب
 رنجوری طبیعت کے سکندر یہ میں
 نبر کے ہیں اور بہت ناخوان ہو گئے
 ہیں اور ۲۲ تاریخ جون کو جو مریک
 دغانی ہستری وہاں اینکو تھی اور ہر قصد
 ترست کار کہتے تھے
 پاشا ہی مصر مقرب ہندوستانی طیارے
 سامان صنایعتوں کے کر رہا ہو اور
 اونہیں مقرب دس لاکھ روپیہ کے صورت
 مالش
 وہاں کے جہتی تو ہو ہا جون ۱۸۵۷ء سے

ازراہ مالٹا اپنی وطن کو چلے گئے ہیں غنہ

کامیاب اور ان کی بی بی کا
 نام ہے سلسلہ
 نام ہے سلسلہ

دفع ہوتا ہے کہ ۶۰ تاریخ ہی تک کے
 جو تحریرات کر پیدا ان امی میں اسے
 ظاہر سے کہ اس دن تک ۶۰ رحمتیں
 مقام مذکور میں تھیں اور افواج انکو بزر
 و فرالسیبی واسطے اوتہ جائیکے مقام
 مذکور سے کوشش کر رہی تھیں لیکن
 شاید وقت معہودہ تک سب فوج
 سے مقام مذکور خالی نہ ہو سکے گا ایک
 اتواب اور سامان جنگ و اسباب
 روسیوں کے اوتھانے ہی سے
 انضام نہیں ہوا اور اسباب انکو بزر
 کا جہاز دن برابر کر کے لیجا نا ہے
 ابھی اسپان کام نہیں ہو
 اہل روس قصہ خریدنے کی پلوی یعنی
 شرک اپنی کار کھتی ہیں اور معادہ
 و شش کر ابھی معادہ نہیں ہوا ہے
 فوج کنتھت روم مقام کوشش سے
 فسطحہ میں پورے جاتے سے اور
 عنقریب موقوف کر دیا ویکلی یا
 افواج اپنی روم کے شامل کر دی
 مابوسی کی اکثر افسران سہیف فوج مذکور